

неговия роден край. Денкоглу бѣ помогналъ и материялно за издаванетоъ часть отъ Венелиновитѣ съчинения. Той е и единъ отъ виновниците да се издигне надгробенъ паметникъ Венелину, въ Даниловия мѣнастиръ въ Москва. Въ сжщата 1844 г. Георги попъ Илиевъ Бусилина напечата своя известенъ *Български букварь* на изживеніе московскаго купца Ангели Николаевича Хаджоглу изъ града Русчукъ.

Тукъ се подвизава още отъ първата четвъртъ на миналото столѣтие, Михаилъ Петровичъ Погодинъ, бележитъ руски историкъ, публицистъ и общественъ деятель, който съ помощта и съдействието на други славянофили подслони и подкрепи Венелина въ неговото епохално дѣло по възкресяване на българщината. Погодинъ е билъ жива и дейна натура и не се е задържалъ само въ „мъртвия миръ на книгитѣ“, а е гледалъ да излиза и въ „деятелния миръ на живота“, т. е. въ обществения и политическия животъ. Той много е способствувалъ да се заинтересуватъ високитѣ руски правителствени сфери съ славянския въпросъ, като по разни поводи е давалъ до високитѣ мѣста записки по този въпросъ. Не неведнѣжъ споменувахме до сега за участието на Погодина и въ сждбата на българския народъ. Тукъ трѣва да споменѣмъ и подчертаемъ особенитѣ му заслуги и като председател на Московския Славянски Комитетъ, отъ 1861 г. до самата си смъртъ (1875). Безъ съмнение, единъ отъ виновниците да се даде на Комитета сже отъ начало българска насока, е заслуга на Погодина, който бѣ единъ отъ първитѣ руски общественици, заинтересували се за сждбата на заробенитѣ българи и стана, както го нарича Зах. Княжески, „милостивый отецъ всѣхъ болгаръ“ и „попечитель бѣдной Болгаріи“.

Заслугитѣ на Погодина къмъ народа ни сж твърде малко известни на нашето общество. Между това той по справедливостъ може да бѣде поставенъ въ редицата на най-заслужилитѣ на народа ни славянски дейци. Едничниятъ намъ известенъ приносъ да се изтъкнатъ заслугитѣ му къмъ българщината ни дава проф. М. Г. Попруженко въ своята статия „Памяти М. П. Погодина“ („Сборникъ въ честь на Вас. Н. Златарски“, София, 1925 г.).

Москва бѣ центъръ на руското славянофилство, начело съ Хомякова, братя Кирѣевски, Аксаковци, Юрий Самаринъ и други. Тукъ гърмѣше мощниятъ гласъ на Ив. С. Аксаковъ, който бѣше славянското съзнание и, подобно Погодину, единъ отъ първитѣ призоваваше руското общество къмъ жертви за подкре-